

Canadian Hungarian News... Entered as Second Class...

BRANTFORD BRIDGEVILLE... OTTAWA PORT CHARLOTTE...

Kelet- és Nyugat

Kanadai Magyar Újság

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

BREITENBURG... SASKATOON... WINNIPEG...

Kanadai Magyar Újság... Az egyetlen kétszer...

VOL. X. EVFOLYAM

375 HARGRAVE, ST. WINNIPEG

MANITOBA 1933. NOVEMBER 17 PÉNTEK

No. 53 SZAM.

Kanada válogatott jég-haki csapata Budapestre készül

Lesz-e farmerkölcson

a „Central Bank”-ból? FOGÓS KÉRDÉSEKET VETETT FEL A MACMILLAN BIZOTT- SÁG—BROWNLEE A KAMATLÉPÉSEK KÖVETELI —MEGVONNÁK A BANKTÓL A BANKÓ-KIBOCSÁTÁS JOGAT—RENDELT TEREMTENÉ AZ ORSZÁG PÉNZÜGYEIBEN AZ ORSZÁGOS PÉNZINTÉZÉSI KÖZPONT

Ezelőtt néhány évvel még egyáltalában nem állott szóba...

Nyugat-Kanadában például általában magasabb a kölcsönök után fizetett kamatláb mint Keletben...

Bárha a gadaadóságok dolgában külön vizsgálást megindítást javasolja a MacMillan angol pénzügyi szakértő...

Megállapítást nyert az is, hogy a bankok számtalan olyan vidéki fiókintézetüket bezárnak...

TELEPÍTÉS A DEPORTÁLÁS HELYETT!

Munkás

JÖL FIZETETT MUNKÁT RELIEF HELYETT — OT NAPOS MUNKAHETET, HÉT ORÁS MUNKANAPOT A KIHASZNÁLÁS BUNTE- TÉSÉT — MUNKÁS-KÉP- VISELŐK OTTAWA-BAN

LAC SEUL, északontariói kényszermunka-táborban, mely a legközelebbi vasutállomástól, Hudsonból 60 mérföldre fekszik...

MONTREAL Persiler Boulevard nevű utcáján 800 ember dolgozott már napok óta, midőn egy fagyos reggel...

Újság

A MUNKANÉLKÜLI BAL- ESETI-S OREGKORI BIZ- TOSÍTÁS ORSZÁGOS KI- TERJESZTÉSÉT — A KÖZ- UZEMEK SZÖVETKE- ZETEK ALAKÍTÁSÁT — AZ USZORA KIIRTÁSÁT

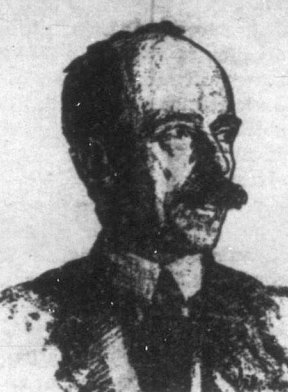
tása: mindjárt volt munka. Allí- tólag a hideg idő beállta követ- kertében nem tudtak éjnek ide- jén elegendő építőanyagot a munkahelyre hordani és ezért tették ki a „Nincs munka” táblát.

TIZ DOLLÁR havi zsebpénzt juttat teljes ellátásán kívül az ontariói kormány a Trans-Can- ada országút munkálataira ki- küldendő 20 ezer embernek...

Az elnyomott kisebbségek érdekében!

MUSSOLINI RENDELT KÖVETEL KÖZÉPEURÓPÁBAN — 8,500 ANGOL MINT IDEGEN TU- RISTA KERESTE FEL MAGYARORSZÁGOT S MINT JÓBARÁTUNK TÉRT HAZA — A BRIT KÖZVÉLEMÉNY HÍVÁSÁRA A SZIGETORSZÁG VEZETŐKÖREINEK TART TRIANONRÓL ELŐADÁSOKAT AZ ÓHAZA VOLT MINISZTERELNŐKE

Két tengerentúlról érkezett, kábeltávirat különös érdeklő- dése tarthat számot kanadai magyar szempontból: Bethlen István, Magyarország tíz évén át volt miniszterelnöke...

akármelyik államhatalomhoz sodródottak.

Az „Associated Press” leg- újabb értesülése szerint Fran- ciaország is belátta már, hogy Nagy-Magyarország olyan ter- mészetes gazdasági egység volt, melyet nem lehetett anélkül fel- darabolni, hogy a lakosság meg- ne szenvedjen azért. Teljesen el- tekintve attól, hogy milyen nemzetiségű elemeket ért a tri- anoni szerződés, egyformán meg- színyltek az ország-csonkítást,

sában, ahol 800 munkás szer- vezkedett a kikéskamányolás el- len közél két hónappal ezelőtt. A Swift vágóhid baromfitisztító telepen kezdődő sztrájk sokáig emlékeztetőben maradt a kanadai munkásságnak, miután most fordult elő első — és reméljük utolsó — ízben, hogy katonasá- gok rendelkeztek ki az érdekeik el- ismeréséért sztrájkjal küzdők ellen; a katonaságok azonban sz- szerencsére nem vették igénybe a hatóságok és így csak a sztrájkőrök életét védő rendő- rökkel utköttek össze a pikete- lőket.

ÉZERHATSZÁZ munkanél- kült irányítanak a hónap végé- gi a Nipigon közötti utasakasz építé- si munkálatahoz. Az Ottawa és Port Arthur melletti táborok lak- osságából toborozták legna- gyobb részét ennek a közmunká- nak a munkásságát, kik tíz dol- lár kiegészítést kapnak havonta az ellátásán kívül, akárcsak a Trans-Canada országút építői. Ezt a No. 13 jelzésű utvonaltól jövő órsze szeretnék befejezni.

GYILKOLT a bányaomlás az esztergommegyei Csolnok mel- lett. A beomló kőzet Guhó Jó- zsefet halálra sebezte és két tár- sát súlyosan megsebesítette. A vizsgálat megindult, hogy meg- állapítsa kit terhel a felelősség.

„Magyar kiállítás” az Eaton áruházban

Nyugat-Kanada legnagyobb á- ruházában, a winniepei Eaton- ban nemzetiségi kiállítást rendez a „Handicraft Guild” novem- ber 21 és 22-én, jövő kedden és szerdán. A „Magyar Nőszövet- ség” rendezését dicsérik magyar rész színtelen a hetedik emeleti „Assembly Room”-ban tekin- tethető meg teljesen díjtalanul reg- gel 10-12 óráig. Kiállításra és részben eladásra kerülnek népies művészetünk remekei, kézmunkák stb., azonkívül izle- tes magyar sütemények. Dél- után 3 órától kezdve mindkét na- pon teát szolgálnak fel és mű- soros bemutatót rendeznek az egyes nemzetiségek; előrelátha- tólag kedden kerül sor a ma- gyarok fellépésére.

570 évvel ezelőtt fedezték fel Kanadát?

VIKING ÉKIRÁSA AKADTAK A WINNIPEG-TŐ EGYIK SZIK- LÁJÁN — 130 ÉVVEL MEGLÉZTEK KOLUMBUST A VAKMERŐ SKANDINÁV HAJÓSOK

Eddig mindenki azt hitte, hogy Kanadát elsőnek a bristol John Cabot fedezte fel 1479-ben. Az első települő azonban a fran- ciosa Jacques Cartier volt, aki 1534-ben a St. Lawrence folyón éviatosan felfelé evertve, megve- tette a mai Quebec városának al- lapjait. Kanada franciákkal sür- rűn lakott keleti része ma is erre a felfedezésre alapítja kivált- ságos jogait, melyeket sikerült az angol befolyás ellenére mind a mai napig épségben tartani. 1933 novemberében azonban várat- lan történelmi lelettel gazdagi- totta az ország múltjával foglal- kozó tudományt és ennek alap- ján valószínűleg látszik, hogy Kanada első felfedezői nem franciák, hanem vikingek vol- tak.

Manitoba központi vidékein ma is él vagy 50 ezer skandináv, nagyrészt izlandi. Noha ezek nagyrészt 40-60 évvel ezelőtt vándoroltak Kanadába Minne- sota államból, már a számukkal is magukra vonták a figyelmet, hiszen ugyanannyi izlandi van eszerint Manitobában, mint ma- gában „Iceland” szigetén, mely 1930-ban ünnepelte ezeréves al- kotmányát. A manitobai „Ájsz- lender”-ek az utkanadások kö- zül legtöbbször vitték, saját isko- láik, kitanított értelmiségük, tör- vényhozási képviselőik van, ughygy mindenképen vezető szerepre hívatott néptaj benyo- mását keltették eddig is.

A Winnipeg-i partján épült Sandy Hook kis izlandi telepén talált titokzatos ékirás megfej- tés esetén még kedvezőbb meg- világításba kerül ez a szorgal- mas nép, sőt Kanada lakosságá- nak skandináv eredetű hányá- da. A tudósok ugyanis azt már- tis kétségkívül megállapították, a washingtoni tárgyalásokat nem függesztették fel, mint azt híresztelték. Az eddig elért ce- kély eredmény hatásaként tar- tozkodó a hangulat a két ország közötti kereskedelemben is.

pen a bekeszerződésnek főleg ka- tonai jellegű intézkedései követ- kéztében beállott súlyos válság- ogy nyitnia. Minderről addig nem lehet szó, míg a kisanant ad- dik vámfalakkal fogtatja Csonka- Magyarországot és ugyanakkor saját lakosságát is örült meg- próbáltatásoknak teszi ki. A modern magyar államfér- fiaik egyik legkiválóbbika, a szé- kely északnyugati Bethlen István tehát a legjobb pillanatban érke- zett Londonba, hogy Anglia és Skócia számára előadásokat tar- son a nagy magyar káiváriáról s mindazon nemzetiségi kisebbsé- gekről, melyek annak keresztjét cipelik. Miután a nyár folyamán több mint 8,500 angol látogatott el az Óházába s nemcsak meg- ismerhette, hanem meg is sze- rette a magyar népet: Bethlen angolai előadó-körútja bizonyá- ra még szorosabbra fűzi a ma- gyar-angol barátságot, amitől Kanadában is sokat várhatunk.

570 évvel ezelőtt fedezték fel Kanadát?

VIKING ÉKIRÁSA AKADTAK A WINNIPEG-TŐ EGYIK SZIK- LÁJÁN — 130 ÉVVEL MEGLÉZTEK KOLUMBUST A VAKMERŐ SKANDINÁV HAJÓSOK

ték a Red River völgyét a vállal- kozó szellemű vikingek, hanem meglepetések és „rikki”-t, azaz állományt is alapítottak. Amennyiben sikerül az időjá- rás behatásai következtében el- mosódott ékirás pontosan kibé- tüzni, úgy talán több világot vethet a tudomány a minnesotai Kensingtonban még 1899-ben talált „viking” írás eredetére. A kensingtoni lelet megfetteje u- gyanis a következő: „Nyolc gót és 22 norvég Vinland (az Egye- sült Államok keleti részének ós- skandináv neve) feltárását cél- zó utunkról visszatérve tíz baj- társunkat vérfagyva, holtan találtuk. Ave Mária megmen- tés a pusztulástól. Ezen kőtől 14 naps távolságra indulunk. Az Ur 1362-ik évében.”

Nem lehetetlen, hogy ugyan- azok a skandinávok, akik az in- diánok végzése miatt tanács- osabbnak vélték a mai Minne- sota állam területét elhagyni, talán éppen Manitobába hajóz- tak a Red folyón. Viszont egy- kesek következtetése szerint a sandy-hook-i lelet azt a régi fel- tevést bizonyítja, hogy a viking hajósok a Hudson-öböl vizén át jutottak Kanadába 570 évvel e- zelőtt. Ebben nem volna semmi különös, hiszen az ugynevezett „Elder historia” tanúsága szer- int 1347-ben is indult nyugati irányban egy izlandi hajó, sőt Leif Ericson már az ezredik év- ben, azaz 933 évvel ezelőtt ki- költött „Vinland” partjain, fél év- czereddél megelőzve Kolumbusz Kristóft.

AZ ÁLLAMADÓSSÁGOK KÉRDÉSÉBEN meg semmiféle megál- podás nem jött létre az Egyesült Államok és Anglia között, noha a washingtoni tárgyalásokat nem függesztették fel, mint azt híresztelték. Az eddig elért ce- kély eredmény hatásaként tar- tozkodó a hangulat a két ország közötti kereskedelemben is.

MONTREALI TRÉNER SZERVEZTE ÚJJA A MAGYAR BAJ- NOKCSAPATOT, MELY MOST TORONTÓI TRÉNER KEZE ALATT DOLGOZIK AZ ELSŐSÉGERT — PÁRISBAN MEGISMÉTLIK A TÉL KIMAGASLÓ MÉRKŐZÉSÉT

Az Ontario University ver- hetetlennek ismert jég-haki csa- pata éveken át megbecsült veze- tőtjét búcsúztatta a minap. De- war A. Marshall, ki Kanadának talán legjobb amatőr-játékosa ugyanis nagy lépésre határozta el magát: nekikindult Kelet felé és meg sem állt Magyarorszá- g. Mint a hatalmas Union Depot csarnokában megjelent barátai- nak mondotta, sietnie kell, mert november 6-án már megnyit- tották a budapesti műjég-pályát és az egész magyar sport töle várja az eddig is nagyszerű ha- ladást elért magyar jég-haki jö- vőjének megalapozását.

Mire e sorok napvilágot lát- nak, Marshall tréner már át is ért az Óceánon. Utiterve érte- melen Bécsben találkozik Dr. Blake Watson winniepei szár- mazású volt montreali orvossal, aki éveken át tartózkodott Bu- dapesten és ő volt az, aki „ka- nadai formába” segítette a ma- gyar jég bajnokait. Dr. Watson ugyanis sokat hallott a magyar orvostanárok komoly tudásáról és a McGill egyetem elvégzése után „post-graduate”, azaz utó- képző tanfolyamra biratkozott a Pázmány Péter egyetemre. A szeretetreméltó kanadai orvos- talyan rajongással vették körül budapesti ismerőseit, hogy sok- kal hosszabb időt töltött az Ó- hazában, mint eredetileg számí- totta.

Miután Dr. Watson nagy sportbarát volt már Kanadában is, sőt kiváló haki-játékos, szer- vesen belekapcsolódott a ma- gyar jég-sportba. Barátai kéré- sére azután rendszeresen tanít- gatta a magyar csapatot és nagyrészt ennek volt köszönhe- tő, hogy míg a tavaly téli prágai nemzetközi mérkőzésen más nemzetek fiatal 15-20 : 0 „ered- ménytel” tudtak csak elérni a kanadaiakkal szemben — a ma- gyar jég-haki csapat egy gólt hagyott a kanadai válogatott há- lójában, viszont a kanadaiak- nak három gól-lövéssel kellett beérniük. Marshall tréner éppen ezért folytatat megbeszélést Bécs- ben Dr. Watsonnal, hogy annak a magyar csapatot illető tapaszt- alataival megismerkedjék.

Nagy feladat töltött áll ugyanis Dewar Marshall: még a tél fo- lyamán Budapesten mérkőzik a kanadai válogatott és erre az al- kalomra a magyar csapatnak legjobb tehetségét kell lathat ve- nie. Nemzetközi szempontból ta-

lán a budapesti-mérkőzésnél is kiemelkedőbb eseménye lesz a téli sport-idejének a párisi „Pa- lais des Sports”-ban rendezendő mérkőzés, melyen a kanadai és francia válogatott ellen áll ki Európa elismert első helyre törtélt csapata, a magyar. A téli sport hazája: Svájc, szintén ki- hivta az Óháza jég-haki bajno- kait, úgyhogy január-február folyamán lehetőleg megérde- melte magyar győzelmekről szá- molhatunk be olvasóinknak.

Egyáltalában nem véletlen, hogy a magyarok elsőre pá- lyáznak a jég-haki terén is. A korcsolyázás barátai emlékezi fogják meg arra, hogy 25-30 évvel ezelőtt mi vezettünk ezen a téren. A jelenleg divatos ko- rong-haki bevezetését megelő- zőleg a labda-haki, az ugyneve- zett „bendi” járta és ebben a ka- nadaiakat annakidején fölénny- en megverte a Budapesti Kor- csolyázó Egyesület csapata. Most kanadai tréner korcsolyázásá- val készül a magyar válogatott.

Atlétiikában is magyar siker- rel zárult a sport-idej. Kassza Galambos magyar rekordidővel nyerte a hagyományos mar- thon-bajnokságot. Ehhez a je- lentéshez most még a követke- zőket fűzhetjük hozzá: Kassza már tizedik éve rendezik a ma- rathonbajnokságot s most a ju- bileumi verseny egybeesett a Kassai Atlétikai Club 30 éves ju- bileumával is. Ez a verseny min- den évben a legnagyobb szabású magyar verseny a Felvidéken, most is az egész város, sőt a környék lakói is óriási érdeklő- déssel nézték a futók küzdelmét. A Szinna felé vezető uton és benn a városban a 42 kilométer- ren végig sűrű sorfalat álltak az érdeklődők s az utolsó két kilo- méteren már valószággal utat kellett törni a versenyzőknek a nézők között. Galambos eredm- nye lényegesen jobb lett volna, ha az utolsó utaskazon szabá- don futhatott volna, de az öt ünneplők mind üdvözölni akar- ták, csak fogni vele, úgyhogy végül kezet rendőri segítséggel tudott bejutni a pályára.

Valamennyi magyar versenyző- t melegen ünnepelték az egész utvonalon. Érdekes jelenet volt, amikor a magyar Csonka nevé- nek kihirdetésekor nem tették hozzá, hogy „Magyarország” csak a nézősereg kihálta kö- rüben „Csonka-Magyarország”

LEGUJABB HÍREK

MONTREAL két tudós mérnöke, Gordon Hamilton és Via állítólag kor- szalkalható találmánnyal léptek meg a világot Burman Áven levő kísérleti telepükön. A helyzeti energiának újfajta kihasználását biztosítaná a Hamil- ton-féle turbina, melyet egy pint víz felhasználása során 500 tonna súlynak megfelelő erőforrást nyernek s így potom olcsón tudnának villamos áramot előállítani.

SASKATCHEWAN mennonita telepén megütözésével vették tudomá- sul, hogy a Mexicoba vándorolt orosz-németeket állandón zaklatják a bandi- ták. Legutóbb egy Swift Current melletti farmról délre vándorolt gazdát, fe- leségét és négy éves kislát rettetesen megcsonkítva, holtan találták a San Antonio mellett drága pénzért vásárolt tanjárukon.

MILLIÓS szesz-botrány foglalkoztatja Quebec tartomány közvélemé- nyét annak a bűnügynek a kapcsán, mely mintegy 15 „boolegger” törvény- elő idézését eredményezte. Kiderült ugyanis, hogy a szeszgyártásra kivettét évét kijátszva egy és félmillió dollárral károsították meg a tartományi kinc- sőt a Montrealtól Gaspé-ig garázdálkodó pálinka-uzorsórok.

LITVINOFF orosz külügyi komissár több nappal megalkotás után új- ból felvette a tárgyalások fonalát Roosevelt elnökkel a washingtoni Fehér Háza. Ujabbán Moszkva az Oroszországban alkalmazzák amerikaiak teljes élet és vagyonbiztonságát, valamint vállalkozásai szabadságát is biztosí- totta, csakhogy a megegyezésnek ne legyen akadály.

IRTÓZATOS hófúvás dühöngött különösen Kanada közpési vidékein és majdnem végveszélybe sodorta a Nagy Tavak több gőzét, melyeket a befagy- s szintén komolyan fenyeget, mielőtt még partot érhetnek. A télrese- fordult időjárás leghidegebb pontja az ontariói Sioux Loukout volt, csakély tizegynéhány fokos szeles idővel — zéró alatt!

A RÁDIO ezentul minden este félórán át közvetít országos műsort az ottawai Radio Commission és a tartományi állomások közötti megegyezés ér- telmében. Hír szerint nem csupán szórakoztató és zenei műsort adna ebben a félórában a kanadai rádió, hanem Bennett miniszterelnök és kormányának tagjai ezt az alkalpot használnák fel intézkedéseik és terveik kifejtésére.